

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de oprichting van een monitoringsnetwerk voor het meten van de blootstelling aan en het uitvoeren van simulaties van magnetische velden van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations

- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Met dit besluit wil de Vlaamse Regering een monitoringsnetwerk oprichten voor het meten van de blootstelling van magnetische velden van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations met daaraan gekoppeld een systeem van retributie.

Daarnaast wil de Vlaamse Regering door middel van een rekenmodel simulaties uitvoeren van magnetische velden bij nieuwe hoogspanningsverbindingen en bij wijzigingen aan hoogspanningsverbindingen, met daaraan gekoppeld een systeem van retributie.

1 SITUERING

1.1 BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

Beleidsdoelstelling:

(ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING)

SD 1. Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium

OD 11. Herzien en vereenvoudigen van de omgevingsreglementering

1.2 VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgeving technisch en taalkundig advies nr. 2023/293 van 23 juni 2023.

Het advies van de Inspectie van Financiën, nr. LS/2023002697, werd op 29 juni 2023 verkregen.

Het begrotingsakkoord werd bekomen op 5 juli 2023. Voor een bespreking hiervan wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering bij het op 7 juli 2023 principiële goedgekeurde besluit.

De Vlaamse Regering heeft op 7 juli 2023 het ontwerpbesluit een eerste keer goedgekeurd (VR 2023 0707 DOC.0928).

Op 7 juli 2023 werd het advies van de Milieu-en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) gevraagd.

Op 23 augustus 2023 liet zij weten geen advies uit te brengen gezien de grote hoeveelheid recent ontvangen adviesvragen.

Op 7 juli 2023 werd het advies van de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening -Onroerend Erfgoed (SARO) gevraagd.

Op 30 augustus 2023 liet de SARO weten dat geen strategische bemerkingen wenst te formuleren bij voorliggend besluit, gezien het voorontwerp geen bepalingen inzake ruimtelijke ordening of onroerend erfgoed bevat die een strategisch advies noodzakelijk maken.

Op 7 juli 2023 werd het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gevraagd.

Op 24 juli 2023 liet de SERV weten niet in te gaan op deze adviesvraag.

Op 7 juli 2023 werd het advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Vlaamse Raad WVG) gevraagd.

Op 26 juli 2023 liet zij weten geen advies uit te brengen gezien zij over onvoldoende (technische) kennis beschikt om zich over deze materie uit te spreken.

Voor deze standpunten/brieven wordt verwezen naar de bijlagen bij het op 26 januari 2024 principieel goedgekeurde besluit.

De Vlaamse Regering heeft op 26 januari 2024 het ontwerpbesluit een tweede keer goedgekeurd (VR 2024 2601 DOC.0104).

Advies nr. 75.511/16 van de Raad van State werd op 26 februari 2024 verkregen.

Voor een bespreking hiervan wordt verwezen naar punt 4.

2 INHOUD

2.1 Algemeen kader

Het Departement Omgeving kan de blootstelling aan magnetische velden in de omgeving van hoogspanningsverbindingen berekenen. Dat gebeurt nu op vraag van omwonenden, lokale besturen of in het kader van wijkontwikkeling in de omgeving van hoogspanningsverbindingen.

In de aanbevelingen aan de Vlaamse Regering van het eindrapport van de intendant¹, die werd aangesteld in het kader van de opmaak van het Gewestelijk RUP Ventilus, wordt aangegeven dat het opzetten van een permanent meetsysteem van de magnetische fluxdichtheid in de omgeving van de hoogspanningsverbindingen samen met een publiek consulteerbare real-time monitoringstool aanbevolen is.

Dit ontwerp van besluit komt daaraan tegemoet door de uitbating van een monitoringsnetwerk voor het meten van de blootstelling aan magnetische velden in de omgeving van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations te regelen. Bijkomend maken deze metingen het mogelijk om de belasting van de hoogspanningsverbinding (hoeveelheid stroom die vervoerd wordt) op te volgen in de tijd wat nodig is omdat de belasting (hoeveelheid stroom die een verbinding transporteert) varieert in de tijd - en de blootstelling bijgevolg ook - en om onderbouwd en transparant te kunnen antwoorden op vragen van de bevolking en andere betrokken actoren.

Dit besluit regelt eveneens de uitvoering van **metingen** van de magnetische velden voor en na de oprichting van nieuwe hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations en voor en na wijzigingen van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations.

¹ <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/eindrapport-intendant-ventilus>

In de nota van de Vlaamse Regering van 9 september 2022 over het beleidskader ELF hoogspanningslijnen (VR 2022 0909 DOC.1000), werd de oprichting van het monitoringsnetwerk al aangekondigd. Op 16 december 2022 werd een mededeling aan de Vlaamse Regering (VR 2022 1612 MED.0456) gedaan over dit monitoringsysteem waarin toelichting werd gegeven over de ontwikkeling van de sensoren hiervoor, de publiek raadpleegbare meetgegevens, de start van de uitrol via een proefproject en de financiering van het monitoringsnetwerk met financiële bijdrage van bedrijven die medeverantwoordelijk zijn voor de blootstelling aan ELF magnetische velden.

Daarnaast regelt dit besluit de uitvoering van **simulaties** van de blootstelling aan magnetische velden van hoogspanningsverbindingen voor en na de oprichting van nieuwe hoogspanningsverbindingen en voor en na wijzigingen van hoogspanningsverbindingen.

De simulaties maken het mogelijk om de blootstelling aan de magnetische velden van de hoogspanningsverbinding te berekenen en dit zowel voor de huidige toestand als voor de toekomstige toestand (nieuwe hoogspanningsverbindingen of wijzigingen aan hoogspanningsverbindingen) om onderbouwd en transparant te kunnen antwoorden op vragen van de bevolking en andere betrokken actoren. De netbeheerder bezorgt de technische gegevens van de hoogspanningsverbinding aan het Departement als input voor de berekening.

In de nota van de Vlaamse Regering van 31 maart 2023 over het bindend afsprakenkader Vlaamse overheid en het convenant tussen de netbeheerders en de Vlaamse Regering over maatregelen bij hoogspanningsverbindingen (VR 2023 3103 DOC.0327) werd de uitvoering van de simulaties al aangekondigd als onderdeel van het bindend afsprakenkader.

2.2 Monitoringsnetwerk en simulaties als onderdeel van het bindend afsprakenkader hoogspanningsverbindingen

Zoals aangekondigd in de beslissing van de Vlaamse Regering van 9 september 2022 (VR 2022 0909 DOC.1000) over het beleidskader ELF-hoogspanningslijnen, maken de monitoring en simulaties van magnetische velden van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations (enkel metingen) deel uit van het bindend afsprakenkader rond ELF hoogspanningsverbindingen.

De Vlaamse Regering besliste om het Departement Omgeving de opdracht te geven een performant monitoringssysteem uit te werken om de blootstelling aan magnetische velden in de omgeving van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations te meten. Daarnaast bevat het afsprakenkader ook bepalingen over de simulatie van de blootstelling in de omgeving voor en na de oprichting van nieuwe hoogspanningsverbindingen en de wijziging van hoogspanningsverbindingen.

Om de mens en het milieu tegen risico's en hinder te beschermen, keurde de Vlaamse Regering een bindend afsprakenkader met bijhorende convenant met de netbeheerders goed om langdurige (chronische) blootstelling aan magnetische velden van meer dan 0,4 microtesla zoveel mogelijk te beperken. Het gaat enerzijds om maatregelen die moeten worden toegepast bij aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen of bij aanpassing van bestaande hoogspanningsverbindingen. Anderzijds bevat het maatregelen over het creëren van afstand tussen hoogspanningsverbindingen en bestemmingen waarin kinderen onder de 15 jaar langdurig verblijven. In dit bindend afsprakenkader is eveneens sprake van hoogspanningsstations, wat ertoe geleid heeft deze ook te laten vatten door voorliggend besluit inzake monitoringsnetwerk en simulaties.

2.3 Dienstverlening aan netbeheerders

Via het monitoringnetwerk met sensorboxen kunnen de netbeheerders meetgegevens van de blootstelling in de omgeving van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations opvragen. Deze

meetgegevens voldoen aan wetenschappelijke kwaliteitseisen. Het concept van het monitoringsnetwerk is het resultaat uit een innovatief traject binnen Departement Omgeving. De sensorboxen werden met state-of-the-art sensortechnologie uitgerust waaraan innovatief onderzoek door het Departement in samenwerking met Imec aan vooraf is gegaan.

Daarnaast worden, met een gevalideerd rekenmodel ontwikkeld in samenwerking met Imec en Ulg, simulaties uitgevoerd van de blootstelling in de omgeving van hoogspanningsverbindingen. Bij nieuwe of wijzigingen aan hoogspanningsverbindingen kan ook de toekomstige toestand gesimuleerd worden.

De meetgegevens worden opgevraagd door de netbeheerders en worden door het Departement Omgeving ter beschikking gesteld. Het gaat hier om meetgegevens van de blootstelling (in microtesla) die bij elk van de meetlocaties gecaptureerd wordt. De sensoren sturen die gegevens door naar de servers van het Departement, vervolgens worden de kalibratiefactoren toegepast en wordt de data opgeslagen in het dataplatform. Via een aantal bewerkingen wordt de data vervolgens gevisualiseerd in grafieken en tabellen die kunnen gepubliceerd worden voor de netbeheerders. De netbeheerder gebruikt deze meetgegevens bij het onderzoeken of opmaken van projecten waarbij er invloed is op de blootstelling in de omgeving (bijvoorbeeld bij opmaak van een project-MER). Metingen vooraf zijn meestal niet van toepassing bij de oprichting van nieuwe hoogspanningsverbindingen of hoogspanningsstations.

Daarnaast vraagt de netbeheerder de resultaten van de uitvoering van simulaties van de blootstelling in de omgeving van hoogspanningsverbindingen op. Deze gegevens worden berekend door middel van het rekenmodel dat de blootstelling aan magnetische velden in de omgeving voor en na de oprichting van nieuwe hoogspanningsverbindingen of bij wijzigingen aan hoogspanningsverbindingen berekent zowel voor de huidige als de toekomstige toestand. De simulaties kunnen ook gebruikt worden om meerdere mogelijke trajecten met elkaar te vergelijken om zo het traject met minst mogelijke blootstelling te kunnen selecteren (bijvoorbeeld bij opmaak van een plan-MER).

Uitgangspunt is dat deze gegevens worden opgevraagd bij het Departement als er wijzigingen van de blootstelling in de omgeving ontstaan omwille van de oprichting van nieuwe hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations of bij wijzigingen aan hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations. Het Departement kan hiervoor extra sensoren plaatsen in de omgeving van de betrokken hoogspanningsverbindingen. Op basis van het aantal lopende projecten van de netbeheerders (een twintigtal), de kenmerken van het hoogspanningsnet en de ervaring van het Departement met meetprojecten met sensoren, wordt het aantal nodige sensoren op 65 geschat. Dit aantal maakt het mogelijk om per lopend project het aantal sensoren te plaatsen dat nodig is om de blootstelling in de omgeving van gebouwen in kaart te brengen. In elke woning onder een hoogspanningsverbinding een sensor plaatsen is niet nodig om de blootstelling in kaart te brengen. Simulaties kunnen meer in detail gaan en zijn ook opgenomen in dit ontwerp van besluit.

Het Departement zal, als onafhankelijke instantie, om redenen van transparantie naar de bevolking toe, instaan voor de opmaak van het rapport met de meetgegevens en simulaties die opgevraagd worden. Hierdoor zal de blootstelling inzichtelijker gemaakt worden en dit onafhankelijk van de netbeheerders. De gepubliceerde gegevens zullen de netbeheerder toelaten om onderbouwd en transparant te communiceren en te antwoorden op vragen van burgers en andere betrokken actoren.

2.4 Retributie

Voor de aanvraag van meetgegevens en de aanvraag van de resultaten van de simulaties wordt (een deel van) de kosten via een retributie gefinancierd.

Volgens artikel 7 van de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen mag een retributie geheven worden ten bate van de Staat om de kosten te dekken die de toepassing van deze wet met zich meebrengt.

Voor het voorliggende ontwerp van besluit werd geoordeeld dat enkel de kosten voor het behandelen van de aanvragen voor meetresultaten en de kosten voor het uitvoeren van de simulaties in aanmerking komen.

De kosten die niet gedekt worden door de retributie, zijn de kosten die gemaakt worden voor het toegankelijk maken van de meetgegevens en simulaties. Het toegankelijk maken zal de blootstelling aan de magnetische velden van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations inzichtelijk maken voor omwonenden en dit onafhankelijk van de netbeheerders. Die kosten worden geschat op 50.000 euro per jaar incl. BTW. Daarnaast dekt de retributie ook niet de kosten voor de ontwikkeling van de sensoren 102.608 euro incl. BTW), de proefuitrol met sensoren van het Departement (62.000 euro incl. BTW), de ontwikkeling van het rekenmodel 102.000 euro incl. BTW), de validatiestudie van het rekenmodel (29.000 incl. BTW) en de kosten voor het onderhoud van het rekenmodel (10.000 euro per jaar incl. BTW) die gefinancierd werden uit bestaande kredieten.

2.5 Kostenraming

De retributie dekt de kost voor het behandelen van de aanvragen van de netbeheerder voor **meetgegevens**. Deze kost bestaat uit de inzet van personeel voor het uitrollen van het monitoringsnetwerk en het verwerken van de resultaten, samen met de beheerskosten, eigen aan het monitoringsnetwerk. De dagprijs wordt voor het behandelen van de aanvraag van de meetresultaten vastgesteld op 700 euro incl. BTW met een maximum van negen gepresteerde dagen per project waarvoor de meetgegevens gevraagd worden.

De retributie dekt ook de kost voor de aanvragen van de netbeheerder voor het resultaat van **simulaties**. Die kost is nodig voor het uitvoeren en verwerken van de simulaties, samen met de beheerskosten voor de ICT-infrastructuur. De dagprijs wordt voor het behandelen van de aanvraag van de simulaties vastgesteld op 700 euro incl. BTW met een maximum van 13 gepresteerde dagen per project waarvoor de simulatiegegevens gevraagd worden.

Onderstaande tabel geeft, op basis van de inschatting van de tijdsbesteding bij lopende meetprojecten en reeds uitgevoerde berekeningen in het kader van o.a. MER-dossiers, de minimale en maximale kostprijs weer. De inschatting van de tijdsbesteding wordt vervolgens verrekend met de dagprijs van 700 euro inclusief BTW gebaseerd op een technisch profiel deskundig in het uitvoeren van de metingen en simulaties tot een minimaal en maximaal bedrag voor het behandelen van de aanvragen voor metingen en simulaties op verzoek van de netbeheerders.

Meetgegevens	Aantal dagen
Plaatsing sensoren	1 – 2
Opvolgen metingen	1 – 2
Ophalen sensoren	1 – 2
Opmaak rapport	2 – 3
TOTAAL	5 – 9

De minimum kostprijs voor de uitvoering van de metingen is 3500 euro, de maximale prijs is 6300 euro (telkens BTW inclusief).

Simulaties	Aantal dagen
Verwerking technische gegevens	1 – 4
Uitvoeren berekeningen	1 – 4
Opmaak rapport	2 – 5

TOTAAL	4 – 13
--------	--------

De minimum kostprijs voor de uitvoering van de simulaties is 2800 euro, de maximale prijs is 9100 euro (telkens BTW inclusief).

2.6 TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk I: Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit artikel bespreekt de definities in het ontwerp van besluit.

Artikel 2

Dit artikel beschrijft dat het monitoringsnetwerk wordt opgericht voor het meten van de magnetische velden door middel van sensorboxen. Dit monitoringsnetwerk maakt het mogelijk de blootstelling aan de magnetische velden van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations te bepalen zowel ogenblikkelijk op een bepaald tijdstip als jaargemiddeld.

Gezien dit artikel het enige artikel is dat handelt over acute blootstelling, wordt dit begrip hier gedefinieerd.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt dat er voor de monitoring gebruik wordt gemaakt van sensorboxen, ontwikkeld door het Departement met als doel om de blootstelling aan magnetische velden van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations permanent en continu te kunnen meten.

Het tweede lid bepaalt dat de sensorboxen jaarlijks gekalibreerd worden volgens de methodiek beschreven in de technische handleiding van het Departement.

Artikel 4-5

Bij de oprichting van nieuwe hoogspanningsverbindingen/-stations of de wijziging van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations houdt de netbeheerder de meetresultaten van het monitoringsnetwerk ter beschikking van de bevoegde overheden om de huidige blootstelling te duiden. Dit bijvoorbeeld in het kader van m.e.r. - dossiers, omgevingsvergunningaanvragen of andere projecten die invloed hebben op de blootstelling van omwonenden. De betrokken overheden kunnen dan deze gegevens opvragen.

Het Departement is niet steeds op de hoogte van activiteiten van de netbeheerders, noch is het Vlaamse gewest steeds de bevoegde overheid.

De meetgegevens van de blootstelling kunnen opgevraagd worden door de netbeheerder. In dat geval bezorgt de afdeling, bevoegd voor de milieuhinder van elektromagnetische straling van het Departement Omgeving, de meetgegevens van het monitoringsnetwerk. Het gaat hier om meetgegevens van de blootstelling (in microtesla) die bij elk van de meetlocaties gecapteerd wordt op regelmatige tijdstippen.

Daarnaast kunnen meetresultaten aan elk ander dossier toegevoegd worden. De wenselijkheid hiervan wordt ingeschat door de netbeheerders. Vandaar de opvraging “op verzoek”.

De technische gegevens worden gevraagd voor het duiden van de resultaten ten opzichte van de maximaal mogelijke waarde of de jaargemiddelde waarde.

De termijn waarbinnen het Departement moet voldoen aan het verzoek is ook opgenomen. De netbeheerder dient hiervoor technische gegevens aan het Departement te bezorgen.

Artikel 6-7

Deze simulatiegegevens werden berekend aan de hand van het rekenmodel.

Dit rekenmodel zal worden ontwikkeld binnen het Departement Omgeving, maar zal door de minister, bevoegd voor de omgeving, vastgesteld worden. Dit rekenmodel berekent de blootstelling aan magnetische velden door hoogspanningsverbindingen. Er wordt tevens delegatie gegeven aan de minister om een technische handleiding vast te stellen die de methodiek bevat om het rekenmodel aan te passen aan technische ontwikkelingen. Hierdoor kan het rekenmodel onderhouden worden.

Bij de oprichting van nieuwe hoogspanningsverbindingen of de wijziging van hoogspanningsverbindingen, houdt de netbeheerder de resultaten van de simulatie door middel van het rekenmodel ter beschikking. De betrokken overheid kan deze resultaten opvragen bv. in het kader van m.e.r. - dossiers, omgevingsvergunningsaanvragen en andere projecten die invloed hebben op de blootstelling van omwonenden.

Artikel 8

Artikel 8 stelt dat het uitvoeren van simulaties het mogelijk maakt de blootstelling aan de magnetische velden van hoogspanningsverbindingen te bepalen voor en na de oprichting van nieuwe hoogspanningsverbindingen of de wijziging van hoogspanningsverbindingen.

Artikel 9

Er wordt bepaald dat de resultaten van de uitvoering van de simulaties op verzoek ter beschikking worden gesteld van de netbeheerders. Het gaat hier om simulatiegegevens van de jaargemiddelde blootstelling (in microtesla) vanwege de betrokken hoogspanningsverbindingen. De termijn waarbinnen het Departement moet voldoen aan het verzoek is ook opgenomen.

Artikel 10

De afdeling, bevoegd voor de milieuhinder van elektromagnetische straling van het Departement, zal als onafhankelijke instantie, om redenen van transparantie en geloofwaardigheid naar de burgerbevolking toe, instaan voor de publicatie van de meetgegevens op de website van het Departement. Hierdoor zal de blootstelling inzichtelijk gemaakt worden en dit onafhankelijk van de netbeheerders. De netbeheerder is ook vragende partij hiervoor zodat er kan verwezen worden naar onafhankelijke bronnen als het gaat om blootstelling van magnetische velden.

Artikel 11

Dit artikel bepaalt dat elke netbeheerder die meetgegevens of resultaten van simulaties opvraagt, een retributie verschuldigd is.

Artikel 12

Artikel 12 bepaalt dat de retributie de kosten dekt die noodzakelijk zijn voor het behandelen van de aanvragen van de netbeheerder. Die kosten bestaan uit de inzet van personeel voor het uitrollen van het monitoringsnetwerk en voor het uitvoeren van de simulaties, samen met de beheerskosten voor het beheer van het monitoringsnetwerk en het beheer van de infrastructuur.

De kosten die niet gedekt worden door de retributie, zijn de kosten die gemaakt worden voor het toegankelijk maken van de meetgegevens en simulaties. Het toegankelijk maken zal de blootstelling aan de magnetische velden van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations inzichtelijk maken voor omwonenden en dit onafhankelijk van de netbeheerders. Die kosten worden geschat op 50.000 euro per jaar incl. BTW. Daarnaast dekt de retributie ook niet de kosten voor de ontwikkeling van de sensoren 102.608 euro incl. BTW), de proefuitrol met sensoren van het Departement (62.000 euro incl. BTW), de ontwikkeling van het rekenmodel 102.000 euro incl. BTW), de validatiestudie van het rekenmodel (29.000 incl. BTW) en de kosten voor het onderhoud van het rekenmodel (10.000 euro per jaar incl. BTW) die gefinancierd werden uit bestaande kredieten.

Artikel 13, 14 en 15

Deze artikelen bevatten bepalingen over indexatie en uitvoering.

BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Dit besluit heeft geen andere impact dan deze die reeds vermeld werd in de nota gevoegd bij het op 26 januari 2024 principieel goedgekeurd besluit (VR 20240126 DOC.0104).

Het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, werd ontvangen op 5 juli 2023.

Het opnemen van hoogspanningsstations zorgt enerzijds voor een beperkte uitbreiding aan uit te voeren metingen. Het gaat om een 5 tot 10-tal dossiers per jaar, enkel metingen. Daarnaast wordt een maximum van gepresteerde dagen per project opgenomen, om het de netbeheerders mogelijk te maken een berekening van de projectkosten te laten opmaken.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is inzet van personeel van de Vlaamse overheid nodig voor de opstart en uitrol van dit monitoringsnetwerk. Dit wordt opgenomen binnen de normale werkingsmiddelen.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

3 ADVIES RAAD VAN STATE

De Raad van State bracht op 26 februari 2024 advies nr. 75.511/16 uit.

Hierin werden volgende opmerkingen gemaakt:

- De Raad merkt op dat artikel 7 van de wet van 12 juli 1985 niet als rechtsgrond zou kunnen dienen voor het heffen van retributies. Volgens artikel 173 van de Grondwet komt het aan de wet- of decreetgever toe om die gevallen te bepalen en te bepalen door wie die retributie verschuldigd is. (randnr. 6)

Reactie: in deze wordt geoordeeld dat voorliggend artikel 7 van de wet van 12 juli 1985 volstaat als rechtsgrond. Immers:

- De retributies worden geheven om de kosten te dekken die de toepassing van deze wet (meer bepaald het uitvoeren van metingen en simulaties) medebrengt; de retributie is een noodzakelijk accessorium van de metingen. Het vereist uiteraard middelen om op een voldoende wetenschappelijke onderbouwde wijze metingen uit te voeren. De overheid kan niet verondersteld worden kosteloos op te treden voor ondernemingen. Deze informatie kan echter noodzakelijk zijn voor de voldoende wetenschappelijke onderbouwing van dossiers;
 - De netbeheerders die dergelijke metingen/simulaties vragen, zijn de retributie verschuldigd. Hierop is geen enkele vrijstelling voorzien.
- Naar aanleiding van de gewijzigde bedragen en voorwaarden voor de retributie na eerste principiële goedkeuring, stelt de Raad dat het thans voorliggende ontwerp mogelijk een wezenlijk andere financiële impact heeft, zodat het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord opnieuw dienen te worden gevraagd. (randnr. 7)

Reactie: Artikel 43, §1, Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019 leest:

§ 1. Het voorafgaande advies van de Inspectie van Financiën is verplicht voor ieder voorstel dat ter beslissing aan de Vlaamse Regering wordt voorgelegd.” (eigen onderlijning)

Conform de toelichting van het Interfederaal Korps van de Inspectie van Financiën wil dit zeggen “dat het moet worden gevraagd voor de beslissing wordt genomen. Dit is bv. voor de ondertekening van de overeenkomst, de notificatie van de gunning van de overheidsopdracht, de ondertekening van het besluit, enz. Indien uit het dossier blijkt dat de beslissing waarover een advies wordt gevraagd reeds genomen is (bv. de overheidsopdracht is al gesloten), dan is er sprake van een “voldongen feit” en is de inspecteur van financiën niet langer bevoegd om een advies uit te brengen. Het advies kan immers niet “voorafgaand” meer zijn, de Inspectie van Financiën zal dan geen advies meer uitbrengen”.

[Algemene procedure voor indiening van een dossier | Inspection finances \(inspfin.be\)](#)

In deze werden er reeds beslissingen genomen, waardoor de inspecteur van financiën voor een voldongen feit staat. Het opnieuw vragen van een advies van de Inspectie van Financiën (of van het begrotingsakkoord) zal in deze geen nuttig gevolg kennen.

- De Raad deed volgende suggesties, die gevolgd werden
 - aanvulling van de rechtsgronden (randnr. 5)
 - het voorzien van een definitie voor het begrip “acute blootstelling” (randnr. 8) – zij het dat deze definitie niet in artikel 1 opgenomen wordt, maar wel in het enige artikel waarin dit begrip voorkomt.
 - Een delegatie van bevoegdheden aan ambtenaren kan slechts voor maatregelen die een beperkte en technische draagwijdte hebben, waarbij het de Raad voorkomt dat dit kan worden aanvaard voor de methodiek voor de kalibratie van de sensorboxen maar de bevoegdheid om de nadere regels in verband met het rekenmodel vast te leggen wordt niet langer gedelegeerd aan het departement, maar aan de bevoegde minister. (randnr. 9)
 - Verduidelijking dat de netbeheerders slechts verplicht zijn om de resultaten ter beschikking te stellen wanneer zij effectief meetgegevens of simulatieresultaten hebben opgevraagd bij het departement (randnr. 10)
 - Voor de leesbaarheid wordt consistent voluit verwezen naar “microTesla” (randnr. 11)
 - Hernummering van artikel 16. (randnr. 12)

VERDER TRAJECT

Dit ontwerp van besluit wordt voor definitieve goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse regering.

4 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. Haar goedkeuring te geven aan het bijgaande besluit over de oprichting van een monitoringsnetwerk voor het meten van de magnetische velden van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations en het uitvoeren van simulaties van magnetische velden van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations;
2. De Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Besluit van de Vlaamse Regering over de oprichting van een monitoringsnetwerk voor het meten van de blootstelling aan en het uitvoeren van simulaties van magnetische velden van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations.
2. Advies nr. 75.511/16 van de Raad van State van 26 februari 2024